

NEO
LITUA

Нова
українська
література

Зея Холмс

Сучасна казка

УДК 821.161.2
X 72

Холмс Зея

X 72 Сучасна казка. Суми: Університетська книга, 2020. 100 с.
ISBN 978-966-680-934-9

Маленький хлопчик уперше зовсім випадково залишається сам удома. Звісно, що це не могло не викликати цілу низку несподіваних подій, через які дитина зіткнулася зі справжніми страхами. Та, виявляється, ці справжні страхи є в кожного свої. Скільки б ми не шукали щастя, допоки не подолаємо власні страхи, ми так і не зможемо помітити, що саме це щастя вже оточує нас...

УДК 821.161.2

ISBN 978-966-680-934-9

© Холмс Зея, 2020
© ПФ «Видавництво “Університетська книга”», 2020

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	4
Дружня родина	6
Сам	17
Дірка в паркані	27
Дивовижний сад	34
Найбільше страхіття	46
Примари	59
А серед ваших родичів були герцоги?	66
Будинок без номера	87

Вступ

Вступ для будь-якої казки це вже пів діла! Бо як ото отуди вступиш, так воно й струменіти буде, настрої відповідний створюватиме та й читачів до себе привертатиме. Тому хоч воно й не просто, але спробуємо вступити й ми.

Жили-були... Та що це я! То все не з сучасної казки? Зараз потрібно заманювати читача як не вампірами, так магами з чарівними паличками чи тваринами чудернацькими, а вони ж то всі не могли жити-бути... Хоча те все і не казка зовсім, так – фентезі, примарний сон перед світанком... Ми захоплюємося цими вигадками, переживаємо за тих дурнуватих героїв, десь там глибоко в душі розуміючи, що ніхто з них не чекає на нас за рогом. Хоча – ні! Дехто вже і з ними ходить в обійми...

Мабуть, справжня казка зовсім інша, значно простіша. Вона наче й вигадка, проте саме вона може виявитися одним із реальних варіантів нашого найближчого майбутнього. Щось дивовижне та загадкове в її вигаданій реальності, а може реалістичній вигаданості... Вона лякає... Вчить, знову лякає, знову вчить... Ми бігаємо по колу як той чахлик невриущий, стискаючи щосили голку... Ту саму голку, заради якої й розпочиналася вся казка. І питання навіть не в тому, як цю голку відшукати, а питання в тому, як її не загубити...

Так що, починаємо! У тридев'ятому царстві, тридесятому государстві жили-були... Стоп! Досить вже оселяти в наших царствах дідів та бабів! Все вони на свій лад переіначити намагаються – то можна на цьому казку й завершати, разом із черговими виборами! Бо тут сценарій банальний, уже давно вивіреним часом – олія з гречкою поступово, але впевнено й невідворотно повертають оті царства-государства на нове коло благих намірів...

То як же цю сучасну казку треба розпочати? А може так: була собі така-сяка Онука, співала, ой – чи то казала під музику... Чи яка ж то музика? Та й на онуку чи то тягне вона?... Взагалі суцільне марення виходить.

А може краще так: на галявинці серед казкового лісу жив собі веселий зайчик... Веселий не тому, що кожного дня заливав собі заочі, а багато він сміявся... Та й сміявся він зовсім не тому, що бігав по коноплях... До речі, коноплі зараз можуть стати абсолютно легальним приводом...

Знов маячня якась. Ну і де це хто бачив зайця, що просто так регоче? Хоча якщо блакитна гусинь добре напалить кальяну, то чому ж це заєць регоче просто так? Тим паче, якщо та гусинь ще кальяном йому ненадовго поступиться? Ось і виходить суцільна маячня анімалістична...

Нічого, ми просто так не здаємося! Вийшов Коля до свого блакитного єдинорога, погладив його за рожеву гриву, посмикав за золотого хвоста. А єдиноріг і каже йому справжнісіньким чоловічим голосом: «Кидай ти вже, Коля, свою шмаль, спалишся остаточно!»...

Ні – все це зовсім не те! Лежав Петя на чарівному дивані... Ось воно! Нарешті, справжній початок! Чому Петя? Так Коля вже ж був! А чому диван чарівний? Бо скільки б у ньому звечора дірок не утворювалося, на ранок він завжди був як новенький! А чому лежав? Так ото ж і є визначальне слово – всьому початок!

Хто там казав, що під лежачий камінь вода не тече? Петя вже не один раз спростовував оті народні дурниці. Зрозуміло, що Петя не камінь і лежав не постійно, але що таке «кава в ліжку» замість горнятка він добре розумів на власному досвіді.

Ну то що, досить? Навступалися?

Дружня родина

У маленькому провінційному містечку, зовсім не на центральній вулиці, в невеличкому будиночку жила сама звичайнісінька сім'я. Татусь Віталій ходив на роботу до найближчої шахти, матуся Світлана працювала продавчиною в супермаркеті поряд із домом. І був у них синок – Петрик. Рочків шість йому було, коли й розпочалася наша історія.

Усі родичі казали, що хлопчик став уже великим і цього року він піде восени до школи, до першого класу. А поки тривало літо й дитина насолоджувалася останніми теплими деньками власної свободи, час від часу гадаючи – що там у тій загадковій школі на нього очікуватиме...

Родині жилося дуже добре в їхньому невеличкому будиночку, до якого вони нарешті переїхали два роки тому. У Петрика була власна маленька кімнатка, де знаходили притулок усі його найважливіші речі. І місця було більш ніж достатньо: тут уміщувалися не тільки його ліжко, але й письмовий стіл, за яким він робитиме уроки, стілець на коліщатках, велика шафа з речами, у якій він так любив ховатися, коли грав з бабусею Надюсею в піжмурки, та ціла купа іграшок.

У дворі на потужному ланцюгу сидів Дружок – собачка нікому невідомої породи, але за своїми розмірами він міг би легко посперечатися з Петриком. Тому хлопчик завжди намагався його обережно обходити й зайвого разу не дратувати. Собака був дуже гарним сторожем, завдяки чому майже всі фрукти, що дозрівали в їхньому садочку, діставалися господарям.

Рудий кіт Пірат із трохи подряпанним у сутичках із сусідніми котами вухом доповнював вуличну ідилію родини. Чому Пірат? Навіть не через вуха, бо без нього нічого ніде не відбувалося: то рибка зникне, то ковбаска... Проте Пірат був добрим мишоловом, тому ці його вибрики в родині вимушені були терпіти й прощати котячу слабкість до всього, що погано лежить. А з його то талантами майже все завжди лежало якось поганкувато...

І все в сім'ї було наче добре, та останнім часом Петрика почав хвилювати живіт. Ні, у нього з животом усе було гаразд. Просто він постійно спостерігав, як останні кілька місяців мамин живіт майже на очах поступово збільшується в розмірах. Це його дуже непокоїло, але спитати в когось, що відбувається з матусею, хлопчик ніяк не наважувався.

Уже цілий місяць, а може й більше мама сиділа вдома, що дуже тішило Петрика. Нарешті він не залишався вдома з бабцею чи дідом. Тим паче, нарешті йому не треба було ходити до садочку! Його більше не вкладали вдень спати! Не примушували вчити щось незрозуміле й нудне! Проте мама чомусь гратися з ним хотіла все менше, казала що вона втомилася, у неї болить спина, хоча насправді вона ж нічого й не робила! Ну хіба що їсти зварить чи то попре білизну або попросує...

Бабця приходила все частіше, й вони з нею ходили скрізь разом, гралися... Та замість справжньої гри вона все більше заставляла Петрика читати якісь літери, писати їх, складати у слова... Вони вчили цифри... Навіть у садочку над Петриком так не знущалися!

Хлопчик ніяк не міг збагнути, нащо воно їй у такому віці? У Петрика складалося таке враження, що бабця не знає ніяких кращих ігор за ті дурні письмо й математику! Та навіть коли він намагався її навчити кращим іграм, вона постійно сперечалася й погрожувала покараннями!

На дворі була чудова погода, в їхньому невеличкому садочку вже достигали груші, сливи, червоніли яблука. Інколи Петрик під наглядом дідуся Сергія лазив на ті височенькі дерева, об'їдаючись стиглими соковитими грушами прямо на гілках. Та бабця сварилася, щоб не лазив так високо, й наполягала, що треба займатися – мабуть боялася, що забуде й цифри, й літери остаточно, якщо онук не займатиметься з нею!

І дійсно, як дзвонив телефон або набрати когось треба було, то бабця частенько просила Петрика, бо сама то не на ту кнопку натисне, то викличе не той номер... А може це все й справді було через те, що вона забулася... А хлопчик добре

розумівся, що і як треба зробити, навіть і не знаючи літер чи цифр – усі важливі номери батьки зробили швидким набором, і він не розумів, як це бабуся плутається в цьому.

Останні деньки літа Петрику хотілося нагулятися на весь майбутній рік, бо він же зовсім скоро піде до школи! Раніше мама брала сина до себе на роботу, та зараз вона сиділа вдома. Тато ж показував сину свою шахту тільки звіддала, пояснюючи, що він ще замалий для такої небезпеки. То й вимушений був хлопчик розважатися вдома. А баба Надя знай своє толочить – учитися! І, виявляється, ніхто, крім Петрика, їй у цьому найскладнішому та нудному занятті й допомогти не може!

Зрозуміло, що інколи в домі, як і в усіх справжніх родинах, були невеличкі сварки. То бабці Наді щось не подобалося. То тато намагався заступитися перед бабцею за хлопця, що нехай трохи й погуляє, поки є ще така можливість, бо в школі не тільки він навчатиметься, а й уся родина разом із ним! Але мама та бабуся в один голос дуже гучно й переконливо пояснювали тату, що не треба дитину розбещувати. Бо потім, коли все відбудеться, хто ж її до порядку привчатиме!

Дідусь Сергій, як справжній витончений та досвідчений політик, намагався відшукати компроміс. Та компроміс цей переважно набував наступної конфігурації: хай краще вчиться, ніж вони будуть сваритися, після чого сварка переважно отримувала нової сили.

Зрозуміло, що через певний час тато здавався й біг купувати щось приємне для всієї родини. Але Петрик добре чув усі аргументи й розумів, що йому чогось не розповідають. Тому хлопчика постійно непокоїло, що саме відбудеться? Що від нього приховують? Після чого до порядку привчати? Про що і звідки оті таємниці, про які ніхто йому жодного слова не каже?

Також Петрик усе частіше чув, як мама ввечері, вклавши його в ліжко, про щось пошепки розмовляла з татом, і все частіше плакала... Але ж ні він, ні хто інший з їхньої родини її не ображав – то чому вона плакала? Тато також усе більше

працював і вдома чомусь майже не залишався. Дитина добре розуміла, що щось у них відбувається, але що саме?

Через ці хвилювання хлопчик подовгу не засинав, намагаючись уловити, про що саме ведуть розмову ті дорослі. Якщо мама або тато заходили до нього перевірити, чи спить їхній синок, він прикидався, що дійсно бачить не перший сон. Хвилювання його постійно зростали, але як і кому про це сказати? Чому йому ніхто не пояснює отих змін у їхньому житті? До чого він повинен готуватись – це добрі чи погані зміни? Мабуть, сама невідомість лякала його більше за будь-яку правду та була гірша за будь-які пояснення.

Одного разу, поки Петрик очікував бабцю, на вулиці до нього підійшли сусідські хлопці – Кирило та Опанас. Вони були трохи старші за Петра й обидва вже ходили до другого класу.

– То що, тебе ще ні на кого не проміняли? – усміхаючись спитав Кирило, привітавшись із Петриком.

– Чому це мене повинні на когось міняти? – хлопчик дивився на нього, блимаючи очима й нічого не розуміючи.

– Та ти що, не знаєш? – підключився Опанас.

– Що не знаю?

– Ну в тебе ж буде брат або сестра...

– Звідки? – все більше дивувався цим словам Петрик.

– Так ти ж бачиш, у мами живіт росте...

– І лікарі звідти виріжуть когось...

– Як це – виріжуть?

– Наче ти не розумієш! – порснули зі сміху хлопці.

– Ножем розітнуть живіт і виймуть звідти маленьку дитинку!

– Братика або сестру!

– Краще брата!

– Чому?

– Він хоч галасувати так не буде.

– Точно! І погратися з ним можна не в ляльки!

– Чому в тебе не брат?

– А головне – батьки будуть ту дитину любити більше за тебе!

– Все куплятимуть їй, а не тобі, – нарешті закінчили випалювати слова один поперед одним знайомі хлопці.

– Не будуть! – насупив носа Петрик, не вірячи всьому почутому. Принаймні намагаючись не вірити...

– Я раніше теж так думав... – поділився власними враженнями Опанас, у якого вже була сестричка років трьох. – Вони тобі казатимуть, що люблять, а самі навіть уваги не звертатимуть!

– Ще й малу вимагатимуть доглядати! – обізвано додав Кирило. – Он, нам гуляти вічно заважають – сьогодні ледь відпустили на двір ненадовго.

– Неправда! Мої батьки не такі!..

– Каррр... – голосно пролунало з сусіднього дерева. Хлопці вмить замовкли й усталися на велику гаву, що сиділа на сусідній тополі. Вона уважно дивилася на них, наче підслуховуючи їхню розмову. Оскільки сиділа вона на нижній гілці, діти добре бачили навіть як блищать її чорні прискипливі очі.

– Ану пішла геть! – нарешті з'явилася з-за хвіртки бабуся й нагнала ту гаву. Птах, наче трохи поміркувавши, дуже загрозово каркнув ще кілька разів і нарешті піднявся в небо. – Добрий день, хлопчики, Петрику – нам час.

І вони пішли разом із нею до базару купити свіжих продуктів.

Увечері, коли Петрик уже влігся у своє улюблене ліжко й бабуся підмостила йому ковдру по-зручніше, чомусь у думках спливла ця ранкова розмова. Невже й справді його батьки можуть обманювати? Вони ж його вчать, що завжди треба казати правду! І як це лікарі з живота дитину можуть вирізати? Що це хлопці видумують! То ж йому батьки розповідали, що лелеки дітей приносять? Чи їх у якійсь капусті знаходять? Чи все ж таки батьки й неправду можуть казати? У голові хлопчика за день занадто багато назбиралося думок, які одна поперед одної навипередки бігли. Та ось йому зненацька пригадалося...

Минулого року в Петрика був кролик – білий та пухнастий, він його так і назвав – Пушок. Подарував його дідусь

Петя, на честь якого й назвали хлопчика. Дідусь Петя з бабусею Мариною жили дуже далеко, в селі, й родина їздила до них у гості потягом, потім автобусом, а там ще й пішки далеченько... Тому відбувалася така подорож доволі рідко. Коли вони були останнього разу в дідуся майже два роки тому, хлопчик так захопився тою маленькою білою пухнастою грудочкою, що всі вимушені були змиритися й кролик поїхав додому разом із ними, ставши новим членом родини.

Пушок жив у них майже рік і виріс великим, сильним, але ручним. Він нікого не боявся, проте на двір виходив не дуже охоче. Навіть Пірат рахувався з новим мешканцем і не чіпав його. І ось одного дня батьки чесно сказали Петрику, що кролик утік...

Вони якраз за обідом їли свіжого борщику й варену картопельку разом із смаженим м'яском. І бабця сказала, жуючи те м'ясо, що вони всі шукали Пушка разом, але десь він забіг дуже далеко. І всі так само жували й підтверджували – справді, скільки не шукали – ніде кролика немає.

Зрозуміло, що жував м'ясо й Петрик, але був дуже засмученим – зник він до Пушка і йому тепер його дуже бракувало. Тому всі почали дитину заспокоювати, що Пушок може побігає трохи на волі, награться на самоті, скучить за дитиною та й повернеться. Тільки треба почекати... Так дорослі не могли ж його обманювати? Бо обманювати – це ж дуже погано... Принаймні так вони казали!

Коли Петрик через тиждень спитав – чи ніхто Пушка не бачив, чи не повернувся він, то всі сказали, що поки ніхто й ніде не бачив, мабуть часу ще пройшло замало. І тільки дід Сергій промовив іншим, що Петрик разом з усіма за обидві шоки наминав Пушка, а зараз такі дурниці питає... Хлопчик це почув, бо стояв поряд, відразу за дідом, але не зрозумів – про що це він таке казав... Ні, він зрозумів, що про його кролика, але ж брехати не можна? Чи це він просто знову щось не так зрозумів?..

Петрик підвівся й сів на ліжку. Які ці дорослі все ж таки підступні! Невже батьки його тоді обдурили? Невже Пушок нікуди не тікав? Та й як він міг би втекти, коли був зовсім

ручним і не відходив від Петрика, коли той був удома? Навіть травку щипати Пушок виходив разом із хлопчиком, або ж їв те, що йому давали в хаті...

Так може всі – й бабця з дідом, і мама з татом – постійно його обманюють? Може, коли вони говорять, що люблять Петрика, то це вони лише заспокоюють його, щоб той не засмучувався? А насправді ніхто його й не любив ніколи? Може він узагалі всім уже набрид давно? Йому ж часто кажуть, що вештається попід ногами, заважає постійно... А тепер, виявляється, у нього зовсім скоро ще й конкурент з'явиться! Якого любитимуть...

Якісь дуже сумні думки навалили на хлопчика, через що він упав носиком у подушку й тихенько захникав. То, виявляється, ніхто його насправді й не любить, а всі тільки вигляд роблять. І може хлопці на вулиці казали правду, що його хочуть обміняти? Якщо навіть і не обміняють, то нову дитину й справді любитимуть на відміну від нього?

Наступного дня з самого ранку в Петрика настрої був – гірше не придумаєш. Усі ці думки переповнювали його голову – навіть мультики дивитися не хотілося. Зранку бабця Надя вже встигла нажарити сирників, поставила на стіл свіжої сметани й відкрила абрикосове варення. Петрик не любив сметану, але за варенням аж тремтів! Йому в тарілку, не питаючи його, наклали й сметани, й сирників. Та він же не хотів сметани!

– Їж, це смачно! – сказала бабуся.

– Не хочу! – насупив носа Петрик.

– Це ж твої улюблені сирники! – додала мама.

– Я сметану не хочу! Хочу варення! – продовжував приндитися син.

– А варення з чаєм потім! – сказала, наче відрізала, бабця. Вона взагалі погано переносила будь-які заперечення.

– Я хочу варення з сирниками! – не здавався онук. Він завжди не розумів, чому це дорослі за нього вирішують, що і як саме йому їсти! – Я відгребу сметану, а тато її з'їсть? – запропонував він.

– Краще давай я твої сирники візьму, а ти собі з варенням наклади. – винайшов компроміс тато.

– Що це за самоуправство! – тут же підняла галас баба Надя. – Я це дарма весь ранок біля плити стояла? Їж, не вередуй!

– Ви ж знаєте, дитина любить варення... – почав виправдовуватися тато.

– Ну то й добре – варення до чаю, а сирники треба із сметаною! – майже хором сказали мама й бабця.

– Та в животі все одно перемішаються... – не здавався тато, пошепки додавши «дурні баби». Добре, що цього ніхто не чув, бо результат був би занадто передбачуваним.

– Сину, це варення відкрили мені! – заявила мама.

– Та там достатньо всім!.. – нарешті тато, побачивши однаковий погляд жінок, вирішив здатися. – Петя їж, що покладали.

– Я варення хочу... – дитина все одно не розуміла, чому не можна на сирники зверху покласти хоч трохи отого варення, що вже стояло на столі відкрите й так і манило, так і вимагало скуштувати його хоч трішечки. – Ви мене не любите! – ненароком, неочікувано навіть для себе, випалив він.

– Це ти його навчив? – баба Надя відразу зиркнула на тата блискавичним поглядом. Мама підскочила, заридала й вибігла з кухні. – Ось! Довели! – підскочила бабця й побігла за нею.

Тато швиденько зачинив щільно двері на кухню.

– Петрухо! – він так називав сина лише коли їх очікувала серйозна розмова. – Давай швиденько доімо – я зверху до сметани додам варення. Тільки швидко, щоб ніхто не бачив. Домовились?

– Ти з'їж сметану, а я з варенням буду...

Складалося таке враження, що в хлопця вже найшла коса на камінь – такі суперечки сім'ї він ще ніколи не влаштовував.

– Знаєш що! – обличчя в тата значно посуворішало. – Ми тебе й справді розбещили! Не хочеш – не їж! – і сам він вийшов слідом за жінками.

Петрик уважно погледів по сторонах, прислухався – чи ніхто не йде. Все було тихо, то він узяв ложку й присунув до себе банку з варенням. Раніше влітку варення ніколи не відкривали – доїдали лише те, що не влізло в посудину під час закрутки. Цього ж разу там залишилася якась ложка.. І як це мама змогла вмовити бабцю відкрити банку ще до осені?

Хлопчик обережно зачерпнув ложкою прозору бурштинову рідину з половинками ягідок і мерщій до рота! О, яке ж це диво! Смаченьке, солоденьке варення просто тануло в роті, а ягідки абрикоса були тверденькими, наче тільки з дерева! Й справді – це варення бабця зварила лише з місяць тому й на смак воно було просто неперевершеним! Петрику здавалося, що він міг би їсти одне варення, якби ніхто з дорослих йому в цьому не заважав.

Від'ївши з чверть банки, хлопчик нарешті взявся й за сирники. Тепер вони смакували навіть із сметаною! Він швиденько впорався з ними й поспішив до себе в кімнату – там же без нього вже заскучав його улюблений робот Скеля! Чому Скеля? Бо він великий і сильний! Він захищає світ від покемонів! Особливо – від Тентакруеля та Хонтера, яких боявся навіть сам Петрик! Так, хлопчик довго вчив ці дивні назви, але то були не літери з цифрами, тому він у них вже давно не плутався!

Його Скеля був найсильнішим і боров усіх! Хіба що, крім баби Наді, яка безсоромно могла його згребти разом з іншими іграшками й укинути до величезної коробки... Скільки б Петрик не пояснював, що неможна ламати цю складну картину боротьби Скелі з суцільним злом, бабця була непохитною! Інколи дитині навіть здавалося, що справжнє зло – це зовсім не Тентакруель і навіть не Хонтер...

Та не встиг Петрик хоча б глянути, як там його Скеля справляється з порятунком світу, як до кімнати ввійшла бабця Надя. Її суворий погляд свідчив, що боротьба між роботом та покемонами поки що відкладається на невизначений час. Вона, почекавши з хвилинку, підійшла впритул до хлопчика й ухватила за комірець сорочки.

– І де варення? – відразу спитала вона грізним голосом без натяків. Мабуть, саме таким голосом і повинен був розмовляти Тентакруель...

– Не знаю... – якимсь відсторонено промовив той, намагаючись робити вигляд, неначе грається як ні в чому не бувало. Так, він добре розумів, що бреше, та робив це інстинктивно, для самозахисту...

– Скільки б ти не приховував – рано чи пізно все приховане стане очевидним! – якимсь вдумливо промовила бабця.

Петрик все одно намагався робити вигляд, наче все це не до нього й він не має жодного відношення до того варення...

– Може то покемони з'їли? – поміж ділом вставив він.

– Що ж! Піднімайся! – його захист не спрацював. – Трохи подумаєш і потім пригадаєш! Постій поки тут – може пам'ять покращає! – і бабця Надя відвела онука до кутка в сусідній кімнаті, якого той так ненавидів. – Покемони!.. Ох уже й навидумували!

– Чому це!

У хлопчика на очі наверталися сльози. Він добре розумів, що збрехав, але ж нічого поганого він не зробив! Він просто хотів варення, а йому не давали! Нащо ж його тоді взагалі відкрили та ще й на стіл поставили – дратувати тільки?

– Ти зовсім неслухняним став! – продовжувала свої наставляння бабця. – Я вже казала, що в тобі живе наче дві різних людини. Коли погана людина спить, то ти просто золотце! Але як вона прокидається – стаєш упертим, неслухняним!.. От просила ж тебе вчора – позбирай падалицю, а ти? По деревах вештався. Сьогодні істерику нам закотив, а варення їв прямо з банки! А якщо воно тепер скисне...

– Ніхто в мені не живе! – він упирався й намагався вийти з того кутка. Та сили були нерівними й бабця перемогла. – І варення скиснути не встигне!

– Ти ще й сперечаєшся! – вона навіть не слухала онука. – Постій трохи, тобі буде на користь!

– А-а-а! Мамо! – рознеслося по хаті в ту ж мить.